

กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
STRATEGIES FOR DEVELOPMENT OF STUDENT'S ABILITY ON
ANALYTICAL THINKING IN MUNICIPALITY SCHOOL 2 OF SUPHANBURI.

พรรณมาศ พรหมพิลา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและสร้างกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี 2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ฯ 3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จำนวน 552 คน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม 2557 – กุมภาพันธ์ 2558 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อการจำแนกกลุ่มตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก (Factor Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้านคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสมรรถนะครู การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและ แหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา เมื่อนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ กับนักเรียน พบว่า

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเอฟ่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ .05

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์ฯ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ การพัฒนาสมรรถนะครู การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา ส่งผลให้ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ได้หลากหลาย นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่พัฒนา มากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเอฟ่าสัมประสิทธิ์ที่ระดับ .05 และทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were to Strategies for Development of Student's Ability on Analytical Thinking in Municipality School 2 of Suphanburi. The respondents comprised 552 respondents. Teachers, Student and their parent as well as the school council members. All Data collected during May 2014-February 2015 were statistically analyzed including the Factor Analysis and the Analysis of variance. it had found that the Strategies was highly suitable,feasible, conformant and utilizable. Conformance score was the highest ranked which meant the results revealed the strategies for developing student's ability on analytical thinking consisted at α -Coefficient .05 level.

1. Strategies for Development of Student's Ability on Analytical Thinking in Municipality School 2 of Suphanburi consisted of 5 elements as 1) Curriculum development 2) Capacity's Teachers development 3) Schooling study development 4) Instruction media development 5) Community participation in supporting.

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,

2. It had found that the model was highly suitable, feasible, conformant and utilizable. Conformance score was the highest ranked which meant the model should be applied for Development of Student's Ability on Analytical Thinking in Municipality School 2 of Suphanburi to Promote students' achievement later on.

3. To review findings of Curriculum development to Strategies for Development of Student's Ability on Analytical Thinking in Municipality School 2 of Suphanburi were full latency. Capacity's Teachers development, Education development, Instruction media development and Community participation in supporting to change Teaching Behavior to Student's Ability on Analytical Thinking various skill, classroom research students to fulfill the standard levels and Student's Ability on Analytical Thinking to higher at α -Coefficient .05 level. And satisfaction every side on Strategies for Development of Student's Ability on Analytical Thinking in Municipality School 2 of Suphanburi in high level.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 4 นโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) ได้บัญญัติให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้า ทันท่วงทีการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบ วินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะเวลา 5 ปี ของการพัฒนาต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นในมิติ การพัฒนาต่างๆ เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่สังคมไทยต้องเผชิญ และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน และสังคมไทยให้มีคุณภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมีแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศต่างๆ ที่สำคัญคือ

1. การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว

และชุมชนสู่สังคมที่มีคุณภาพ สามารถจัดการความเสี่ยงและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวมและเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ในกระบวนการพัฒนาประเทศ

1.2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกใน คุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคน

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2559) ข้อ 1 ระบุว่าจะต้อง พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็น ฐานหลักของการพัฒนา ซึ่งมีแนวนโยบาย เพื่อการดำเนินการ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยมีเป้าหมาย ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่ พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดีและมีความสุข ตลอดจนส่งเสริมให้ครูทุกคน ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญ ที่สุด เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนา ตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพและจิตใจความ สามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังสร้างสรรค์การ

พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

ในการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment Of Learning) การประเมินผลเพื่อการตัดสิน ผลการเรียนรู้ (Summative Evaluation) เป็นการอ้างอิงถึงการได้ออกแบบยุทธวิธีต่างๆ ขึ้นชั้นในสิ่งที่นักเรียนรอบรู้ (Know) แสดงให้เห็นโดยไม่คำนึงถึงว่าพวกเขาจะบรรลุผลตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ก็ตาม โดยเฉพาะการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายและจุดเน้น จุดเน้นที่ 3 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และการพัฒนาตนเอง ตัวชี้วัดที่ 1 มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัวชี้วัดที่ 2 สามารถใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมกับวัย ตัวชี้วัดที่ 3 มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และผลการประเมินคุณภาพภายนอก ตัวชี้วัดที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (โดยใช้ข้อมูลผลการทดสอบของ สทศ. O-NET) จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) รอบสามในปีการศึกษา 2554-2558 จากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดปราสาททอง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ในการคิดนักเรียนคิดเป็น ทำเป็นสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งทั้งสองตัวบ่งชี้นี้มีคะแนน อยู่ในระดับดี ต้องพัฒนาให้ได้ระดับดีมากเทียบเท่ากับมาตรฐานอื่น ๆ ที่ได้คะแนนระดับดีมากทุกตัวบ่งชี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและสร้างกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๒ วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

วิธีการศึกษา

แผนแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวตรวจสอบ

สภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (The one shot non-experimental case study design)

การศึกษานี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. จัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ การวิจัย ของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อจัดทำโครงการการวิจัย

2. การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือนำไปทดลองใช้ ปรับปรุงคุณภาพแล้วสรุปข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดวิเคราะห์ และผู้วิจัยสรุปประเด็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สร้างเครื่องมือ และพัฒนาเครื่องมือ จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบฟอร์มที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามความคิดเห็นว่ากลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีระดับความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) ได้ข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index of Item-objective Congruence:IOC) หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) 1 โรงเรียน จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้บริหารสถานศึกษา นำผลที่ได้มาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอหนังสือมาจากโรงเรียนเทศบาล 2

วัดปราสาททอง ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้วย

ตนเอง และส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยตนเอง รวบรวมแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยตนเอง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จำนวน 50 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดโรงเรียนเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 151 คน นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 748 คน ผู้ปกครองนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 748 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 148 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จำนวน 44 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดโรงเรียนเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 108 คน นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 254 คน ผู้ปกครองนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 254 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5-6 จำนวน 108 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ปัจจุบัน ตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 5 กลยุทธ์ที่สังเกตได้ จากการสรุปผลการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเทศไทย และต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในหน้าที่ปัจจุบันและตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันด้วยการคำนวณค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงใดก็แสดงว่าค่าระดับความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ที่เป็นจริงแบบนั้น โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)

3. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาเป็น 5 กลยุทธ์ และผู้วิจัยสรุปเป็น 5 กลยุทธ์ จากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การพัฒนาขีดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 5 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ผลการดำเนินการ

ตอนที่ 1 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

1.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่า สาเหตุที่ทำให้การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เนื่องมาจาก

สาเหตุหลายประการ คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน ในด้านศักยภาพของครู สมรรถนะ ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูสอนโดยไม่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูมักเป็นผู้พูดผู้สอนมากกว่าที่จะให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ ของหลักสูตรที่ต้องการให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาที่สอนการจัดการเรียนการสอนของครูยังใช้เทคนิคที่ไม่หลากหลาย การประเมินผลการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่ยังใช้เพียงข้อสอบในการประเมินนักเรียน ปัญหาด้านตัวนักเรียนก็เป็น สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาด้านสื่อ แหล่งเรียนรู้ พบว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังมีน้อย ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ การส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการร่วมกันแก้ปัญหาการพัฒนาขีดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และพัฒนาการเรียนรู้ยังมีน้อย และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การจัดระบบ การเรียนการสอนแบบเดิม ส่งผลให้ครู มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ก่อนข้างน้อย

1.2 ผลการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

1) ผลการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหาที่เกิดจากจากสูตร หลักสูตร สถานศึกษาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 เป็นหลักสูตรใหม่ ที่พัฒนาจากเดิมทำให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรใหม่โดยเริ่มทีละชั้น เกิดปัญหาระหว่างการเชื่อมต่อรายต่อการ ใช้หลักสูตรเก่า (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544) กับหลักสูตรใหม่ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) ยังต้องปรับปรุงทั้งระบบ โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ต้องใช้เวลาพอสมควร โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรทั้งระบบ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้วพบปัญหา ต้องนำปัญหามาแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและความต้องการของชุมชน

2) ผลการวิเคราะห์ครูผู้สอน

ปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน ในด้านศักยภาพของครู สมรรถนะใน การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูไม่สอนแบบ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูมักเป็นผู้พูดผู้สอนมากกว่าที่จะให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ต้องการให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการ เทคนิควิธีการสอน เนื้อหาที่สอน การจัดการเรียนการสอนของครูยังใช้เทคนิคที่ไม่หลากหลาย การประเมินผลการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่ยังใช้เพียงข้อสอบในการประเมินนักเรียน

3) ผลการวิเคราะห์นักเรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ในปีการศึกษา 2557 และ ปีการศึกษา 2558 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในกลุ่มวิชาพื้นฐาน คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษาและภาษาต่างประเทศ และนอกจากนี้ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ในปี พ.ศ. 2551 พบว่า ผลการจัดการศึกษาด้านผู้เรียนทั้ง 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 นักเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจาร์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และ มีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีผลอยู่ในระดับดีเท่านั้น โดยเฉพาะ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐานอื่น แต่ก็ยังอยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานอื่น ๆ โรงเรียนได้รับการรับรองผลการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สศม. ในระดับดีมากทุกมาตรฐาน

4) ผลการวิเคราะห์สื่อ แหล่งเรียนรู้

ด้านสื่อ แหล่งเรียนรู้ พบว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนยังมีน้อยไม่มีประสิทธิภาพ จากการสำรวจการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนพบว่า ครูมีการผลิตสื่อการเรียนการสอน ค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะใช้เพียงใบงานเป็นสื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการการมีเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ และห้องสมุด ซึ่งอุปกรณ์บางส่วนชำรุดและไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้การได้ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และจากการนำโปรแกรม GSP มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า ไม่มี ห้องปฏิบัติทางคณิตศาสตร์ ทำให้จัด

กิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ห้องสมุดมีหนังสือ น้อย และค่อนข้างเก่า ไม่มีแหล่งสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนในช่วงเวลากลางวันนอกจากห้องคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะถูกใช้เป็นที่เรียนมากกว่าให้นักเรียนได้มีเข้าไปใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

5) ผลการวิเคราะห์ความร่วมมือกับชุมชน ในการจัดการศึกษา

การส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครอง และชุมชนในการร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อย่าง มีนัย ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนขาดการประสานงานด้านการ จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน มีเพียงในรูปของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีการประชุมเพียงภาคเรียน ละ 1 ครั้ง และการประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนละ 1 ครั้งเท่านั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนส่วนใหญ่เป็น การรับฟังนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษาแต่ขาดการมีส่วนร่วมในฐานะของ ผู้ตัดสินใจและ ผู้ดำเนินการในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการ การศึกษาเป็นสิ่งแปลกแยกไปจากชุมชน การคาดหวังที่ชุมชน มีต่อโรงเรียน โรงเรียนก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ จึงทำให้ไม่รู้สึก ผูกพัน ส่งผล ต่อการขาดโอกาสในการระดมสรรพกำลังใน ชุมชนมาใช้ในการดำเนินการ

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนา จิตความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนโรงเรียน เทศบาล ๒ วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาล เมืองสุพรรณบุรี ตามประเด็นคำถาม 2 คำถาม คือ ท่านคิดว่าการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดและควรส่งเสริมครูให้นำมาใช้ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร และในฐานะที่ ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาท่านมีกลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอย่างไร

ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน สรุป ได้ว่า แนวทางในกลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนควร เริ่มที่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาศักยภาพครู การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะการ คิดวิเคราะห์ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และการเปิดโอกาส ให้ชุมชนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา ซึ่งมีประเด็นหลักที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการและวัยของนักเรียน และให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และ ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553

2. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มี คุณภาพตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการและ สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนครูจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะกระบวนการ คิดวิเคราะห์ การจัดการปัญหาการเผชิญสถานการณ์ และการ ประยุกต์ความรู้มาเพื่อแก้ไขปัญหา อย่างมีเหตุผล ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้นักเรียน ร่วมคิด ร่วมทำ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

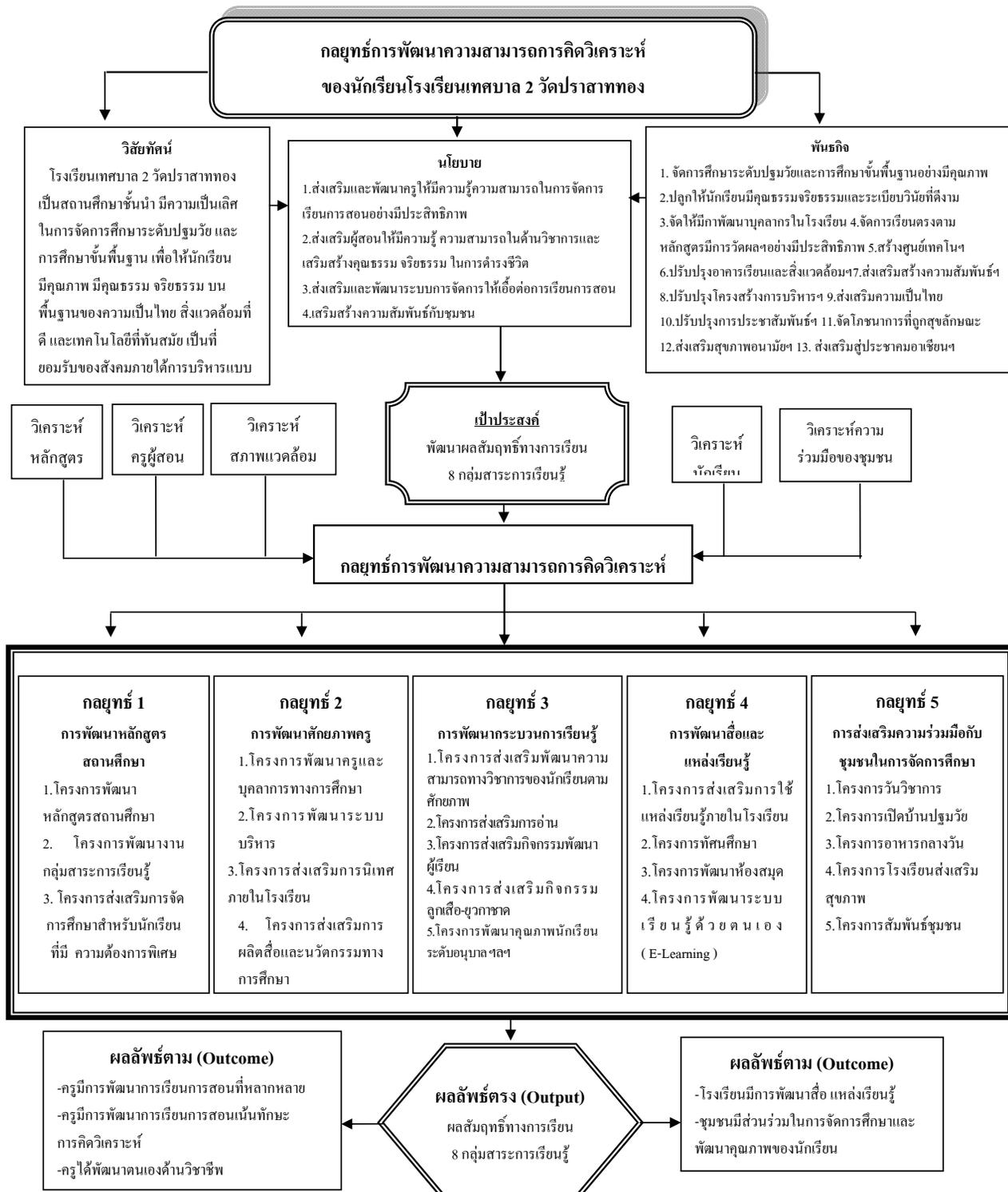
3. การนิเทศการสอนครู แนะนำส่งเสริมให้ครู จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกสาระการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้ง สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนักเรียนและครูผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การสอน และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

5. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มี การประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาตามศักยภาพความสามารถ ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบ เป็นประเด็นคำถาม 70 ข้อ มากำหนดกลยุทธ์การพัฒนาความ สามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัด ปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ดังแผนภาพ

แผนภาพ กลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง

ที่มา : แผนปฏิบัติการ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมือง สุพรรณบุรี

2.1 การวิเคราะห์กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ตามการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ได้ผลดังนี้ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ตอนที่ 1-4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 44 คนเป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 เพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 77.30 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 41-50 ปี มีมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 62.27 รองลงมาอายุ 41-50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.29 อายุ 51 ปีขึ้นไป และอายุไม่เกิน 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ด้านระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีมากที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 ด้านประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ประสบการณ์ 11- 20 ปี มีมากที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 รองลงมา ประสบการณ์ 21 - 30 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และประสบการณ์ 31 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ด้านประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 11 - 15 ปี มีมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมา ประสบการณ์ 6 - 10 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และ ประสบการณ์ไม่เกิน 5 ปี น้อยที่สุดจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.63 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พบว่า เป็นครูมากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 84.09 และน้อยที่สุดคือผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 พบว่าระดับการปฏิบัติกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททองโดยภาพรวม มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33, S.D.= 0.10$) คือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในข้อที่ 2 มีการศึกษาวิเคราะห์

รายละเอียดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}= 4.64, S.D.= 0.49$) รองลงมา คือ ข้อที่ 4 มีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และ ความครอบคลุมของหลักสูตรชัดเจนสามารถส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}= 4.61, S.D. = 0.49$) และข้อที่ค่าน้อยที่สุดมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม คือ ข้อที่ 51 มีการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้สอนเพื่อสามารถคิดค้นหรือสร้างสื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมีค่า ($\bar{X}= 4.02, S.D. = 0.55$) และ ข้อที่ 52 มีการจัดสถานที่ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น จัดสวนคณิตศาสตร์ สวนพฤกษศาสตร์ ห้องเรียนธรรมชาติ ศูนย์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ศูนย์สื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

2.3 วิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 2 ตอนที่ 2 ข้อคำถามการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี พบว่า ในภาพรวม มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การพัฒนา จิตความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26, S.D.= 0.21$) เมื่อพิจารณา ในรายด้าน พบว่า ความเป็นไปได้ มีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32, S.D.= 0.33$) รองลงมาคือความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.31, S.D.=0.37$) และที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.17, S.D.= 0.35$)

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

3.1 วิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 3 ตอนที่ 2 เพื่อทดสอบการปฏิบัติก่อนใช้ กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี พบว่า ในภาพรวม มีค่าระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25, S.D.= 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าขั้นที่ 1 จุดประกายการสร้าง ความตระหนัก มีค่าระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}= 4.37, S.D.= 0.34$) รองลงมาคือ ขั้นที่ 5 การอำนวยความสะดวก ($\bar{X}= 4.36, S.D.= 0.28$) และที่มีค่าระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ ขั้นที่ 6 การประชาสัมพันธ์/การเผยแพร่ผลงาน ($\bar{X}= 4.24, S.D.= 0.35$)

3.2 แบบสอบถามฉบับที่ 4 ตอนที่ 2 เพื่อทดสอบการปฏิบัติหลังใช้ กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี พบว่า ระดับการปฏิบัติกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณารายด้านการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในข้อที่ 11 ครูสอนด้วยการกระตุ้นให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าใช้เหตุผล รวมถึงการให้กำลังใจ การให้คำชมเชย การให้ความใกล้ชิดให้ความจริงใจ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.61$) รองลงมา คือ ข้อที่ 15 กิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ โดยใช้เวลานอกเวลาเรียน เช่น การแข่งขันตอบปัญหา หรือการแข่งขันความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์อื่น ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ดีขึ้น มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.76$) และข้อที่ค่าน้อยที่สุดมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม คือ ข้อที่ 20 การจัด หรือตกแต่งห้องเรียน ห้องสื่อ ห้องสมุด ให้น่าสนใจ เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และจงใจให้แก่นักเรียนและผู้ใช้บริการมีค่า ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.71$) ผลการทดสอบการปฏิบัติหลังใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีค่าระดับการปฏิบัติมากกว่าก่อนใช้

3.3 วิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 5 (สำหรับนักเรียน) ตอนที่ 1 การใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 254 คน เป็นเพศชาย จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 เพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 13 - 15 ปี มีมากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 รองลงมาอายุไม่เกิน 12 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 ด้านระดับชั้นประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 ตอนที่ 2 การใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อครูในการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาล

เมืองสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=0.67$) โดยข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 นักเรียนมีหนังสือเรียนครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สุด ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.68$) รองลงมา คือ ข้อที่ 17 ครูส่งเสริมประชาธิปไตยในแสดงความคิดเห็น และเน้นการทำงานเป็นทีม ให้นักเรียนฝึกร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน มีค่า ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.71$) และข้อที่ค่าน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 22 ครูมีเกณฑ์ประเมินผลงานในด้านการส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนอย่างชัดเจน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.70$)

3.4 การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 7 ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จากแบบทดสอบก่อนและหลังใช้กลยุทธ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 108 คน พบว่าในภาพรวม มีการพัฒนาขึ้นทุกข้อหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 42.41 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 77.22 ผลพัฒนามีความก้าวหน้าคิดร้อยละ 34.81 แสดงว่า ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.5 การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 6 ตอนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สำหรับผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 239 คน เป็นเพศชาย จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 เพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 55.60 ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31 - 40 ปี มีมากที่สุด จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 อายุ 41-50 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 และอายุ 51 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 ด้านวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุดจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 รองลงมา วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 ปริญญาโท น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10 และด้านอาชีพรับจ้าง มีมากที่สุด จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมาอาชีพรับราชการ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 อาชีพเกษตรกรจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.20

และอาชีพค้าขายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ด้านรายได้ต่อเดือน 5,001- 10,000 บาท มีมากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมา รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40 รายได้ต่อเดือน 10,001- 15,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 น้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 15,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 ความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สำหรับผู้ประกอบการและคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.59) รองลงมา คือ การพัฒนาศักยภาพครู ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.52) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.31$, S.D.= 0.62)

3.6 การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 7 ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จากแบบทดสอบก่อนและหลังใช้กลยุทธ์ฯ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 จำนวน 108 คน

ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จากแบบทดสอบก่อนและหลังใช้กลยุทธ์ฯ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 จำนวน 108 คน พบว่าในภาพรวม มีการพัฒนาขึ้นทุกข้อหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่า ก่อนเรียนคิดเป็น ร้อยละ 42.41 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 77.22 ผลพัฒนามีความก้าวหน้าคิดร้อยละ 34.81 แสดงว่า ผลการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.7 การวิเคราะห์แบบสอบถามฉบับที่ 8 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี สำหรับครูผู้สอน ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu= 4.32$, $\sigma= 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 ครูผู้สอนพึงพอใจมากที่สุด คือ ครูได้รับอบรมการพัฒนาการเรียนการสอน สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็น สำคัญ ($\mu= 4.46$, $\sigma= 0.85$) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 7 การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu= 4.45$, $\sigma=0.95$) ส่วนข้อที่พึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 การนำกระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และนำผลการวิจัยใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ($\mu= 4.10$, $\sigma=0.79$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และผู้เรียนศูนย์กลางของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป
2. ควรนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้

1. ควรนำผลการทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ด้วย
2. ควรนำกลยุทธ์การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มาเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาการทำงานของครูในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์, 2551.

กรมสามัญศึกษา. การวางแผนกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.

กรมสามัญศึกษา. สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา
ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ของกรมสามัญศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545
พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ ร.ส.พ. : ม.ป.พ. ,2552

สุวิทย์ มูลคำ. กลยุทธ์การสอนคิดสังเคราะห์. กรุงเทพมหานคร
: ภาพพิมพ์, 2547.

อรพรรณ พรสีมา. การคิด. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนา
ทักษะการคิด, 2543

อารี สันหลวี. ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับพ่อแม่ ครู
และผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : เบรน-เบส บুক, 2550.

Aronson, E. **Teaching Students Things They Think
Know All About.** Paper presented at The Meeting
of the American Psychological Association.
Washington, August, 1986.

Atkinson, J.W. and Birch , D. **Introduction to Motivation.**
2nd ed. New York : D.VanNosrand, 1978.

Banks, James A. **Teaching Strategies for the Social
Studies Inquiry , Volleying And Decision –
Making.** University of Washington Seatle. 1985..

De Bono, Edward. **CORT Thinking : Teacher New Note.**
NSW : Preprimer Press., 1975.

Russel, Russell, David H. **Children’s Thinking.** Boston:
Ginn,1956.

Virginia Rankin, **The Thoughtful Researcher : Teaching
the Research Process to Middle School
Students,** Connecticut : Libraries Unlimited, 1999.

